

Město získalo františkánský klášter

Františkánský klášter, mimořádná historická památka Uherského Hradiště i celé Moravy, přejde do majetku města Uherské Hradiště. Řád františkánů komplex v centru města před časem nabídl městu k odkoupení, protože jej již nepotřebuje. V klášteře sídlí státní okresní archiv, který zde má být v nájmu dle platné smlouvy minimálně do roku 2025. O odkupu památky do majetku města rozhodli dne 22. února 2021 zastupitelé.

Františkánský klášter s přílehlými pozemky oficiálně nabídla Provincie bratří františkánů k odkupu městu na začátku prosince loňského roku. Celková cena komplexu a pozemků je 42 milionů korun. Město bude částku splácet, a to po dobu 10 let, přičemž k tomu využije vlastních zdrojů.

Smyslem odkupu památky je podle města především ochrana kulturního dědictví a uplatnění vlivu města nad jejím budoucím využitím a osudem.

"Že by město takové nabídky nevyužilo, to si v podstatě ani nedokáží představit. Nechtěli jsme, aby památka takového významu připadla soukromým investorům, neboť její osud by v takovém případě mohl být nejistý," prohlásil starosta města **Stanislav Blaha**.

O konkrétním využití prostor kláštera a přílehlých pozemků budou orgány města rozhodovat později. *"Nechceme nic uspěchat, konkrétním návrhům na využití památky a přílehlých pozemků bude předcházet zodpovědná koncepční příprava,"* potvrdil starosta Blaha s tím, že areál kláštera si zaslouží reprezentativní využití pro významnou veřejnou instituci, která zaručí veřejné zpřístupnění a prezentaci architektonických a historických hodnot památky, včetně unikátních barokních interiérů s dochovaným mobiliářem. I případné využití pohledově výrazně exponovaného pozemku v sousedství, který je do značné míry určující pro obraz dotčené části města, se bude orientovat zejména na významnou veřejnou budovu s mimořádnou architekturou a s kvalitními veřejnými prostory.

Ve svém souhrnu představuje soubor františkánského kláštera významnou kulturní památku přesahující místní význam. Objekt kláštera je ve velmi dobrém stavu a do dnešních dnů o něj bylo dobře pečováno.

Historie:

Prostor kláštera vznikl na místě tří měštských domů se zahradami v bývalé židovské části města. Původní klášterní konvent byl vybudován na počátku 16. století v místech dnešního východního křídla, v 2. polovině 17. a na počátku 18. století došlo k celkové přestavbě do dnešní barokní podoby. K objektu náležela zahrada (původně měštský hřbitov) na východní straně budovy a do 2. poloviny 19. století také dvůr s vjezdem z Mariánského náměstí.

Klášter byl založen v roce 1491 správcem olomouckého biskupství Janem Filipcem, který je zde také pochován.

Ještě před dokončením kláštera, v době vrcholící luterské reformace ve městě v letech 1542-1544, byli mniši donuceni opustit objekt, který zůstal prázdný až do konce 16. století. K novému osazení kláštera došlo na počátku 17. století po vypuknutí povstání Štěpána Bočkaje v Uhrách. Tehdy se do Uherského Hradiště uchýlili mniši z blízkého kláštera ve Skalici na Slovensku a generální kongregace řádu Menších bratří v Brně dokonce roku 1611 přičlenila zdejší klášter k uherské provincii.

V roce 1646 byl požárem ve městě zasažen i klášter, o rok později došlo vlivem vichřice k dalšímu poškození objektu. K obnově docházelo velmi pomalu a navíc byl klášter znovu zničen při požáru města v roce 1681. Teprve na počátku 18. století byla dokončena jak výstavba kláštera, tak jeho významná barokní úprava.

Celému souboru dominuje vysoká klášterní věž zastřešená barokizující bání. V přízemí je umístěna pamětní deska připomínající zbořenou kapli sv. Rozálie.

Vstupní průčelí kláštera - kvadratury je sevřeno mezi západní průčelí kostela a boční průčelí činžovního domu v ulici Františkánské. Hlavní vchod je orámován portálkem, v jehož tympanonu se nachází boltcová kartuše se znakem uherské františkánské provincie. Fasáda kvadratury je ploše pojatá, vyrůstá z průběžného soklu s obloukovou římsou, nahoře je uzavřena profilovanou římsou korunní.

Z jižní strany je vstup s pravoúhlým pískovcovým portálkem s nadsvětlíkem a reliéfní znak biskupa Jana Filipce, který sem byl druhotně umístěn. Západní i severní průčelí je rovněž v barokním stylu. Čtvercové nádvoří kvadratury je lemováno stěnami s vysokým pilastrovým řádem a pětinasobnou půlkruhovou slepou arkaturou ambitu. Celé přízemí je zaklenuto barokními lunetovými klenbami.

Pozoruhodný je barokní interiér slavnostního sálu refektáře, v němž jsou ústřední výzdobou klenby štuková oválná zrcadla s freskami Zvěstování Panny Marie a s apotheosou sv. Františka, sv. Amanda a sv. Anny. Plocha klenby je zaplněna těžkým palmetovým ovocným a květinovým štukem i medailony s reliéfními postavami světců a andělů. K provedení této štukové výzdoby interiérů byl povolán italský architekt Baltazar Fontana a malíř Krištof Monti. V lunetách jsou olejomalby na plátně, po stranách vestavěné barokní skříně. Severní průčelí sálu je vyplněno obrazem Večeře Páně. Sál se právem řadí k nejlepším dochovaným barokním interiérům na Moravě. Jeho restaurování bylo dokončeno v roce 2000.

V letech 1990 - 1991 se v prostorách kláštera uskutečnil archeologický výzkum vyvolaný stavebními úpravami. Soustředil se do prostoru rajského dvora a do východního a severního suterénu barokní kvadratury. Zachyceno bylo intenzivní středohradištní osídlení, nálezy a vrstvy středověkého stáří (od poloviny 13. do konce 15. století). Na nádvoří rajského dvora byl objeven i základ středověké zřejmě

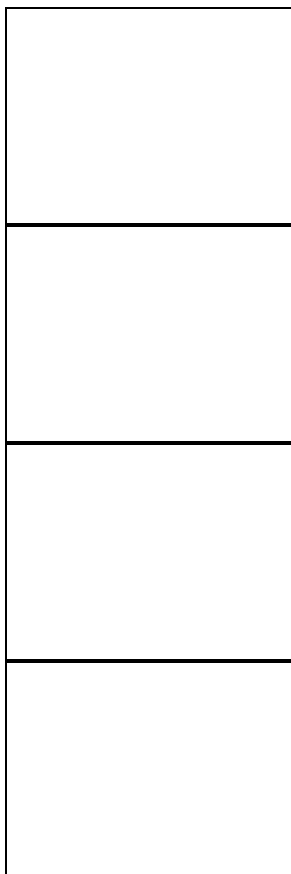
samostatně stojící osmiboké věže v přízemí s kaplí. V ní objevené lidské kosterní ostatky jsou hypoteticky dávány do souvislosti se zakladatelem kláštera Janem Filipcem. Tato atribuce nebyla dosud přesvědčivě doložena ani vyvrácena.

K dílčím úpravám objektu došlo zejména v důsledku požáru města v roce 1894 a zničení horní části věže a poškození jihovýchodní části kláštera.

K postupné rekonstrukci, spočívající ve výměně elektroinstalace, statickém zajištění budovy, vnitřní úpravě pro archivní účely, restaurování refektáře a knihovny, a nové fasádě došlo v letech 1975 až 1997. Kolaudace proběhla 15. 5. 1997 a celková rekonstrukce kláštera si vyžádala částku zhruba 52 milionů korun. Rekonstrukce objektu byla oceněna udělením titulu Dům roku 1996.

Pro média: audio - starosta města Uherské Hradiště Ing. Stanislav Blaha:

[2021-02-22- Františkánský klášter - starosta Ing. Stanislav Blaha.mp3, soubor typu mp3, \(486,58 kB\)](#)

-JP-

Zveřejněno 22. únor 2021, aktualizováno 22. únor 2021, vytištěno 27. únor 2021